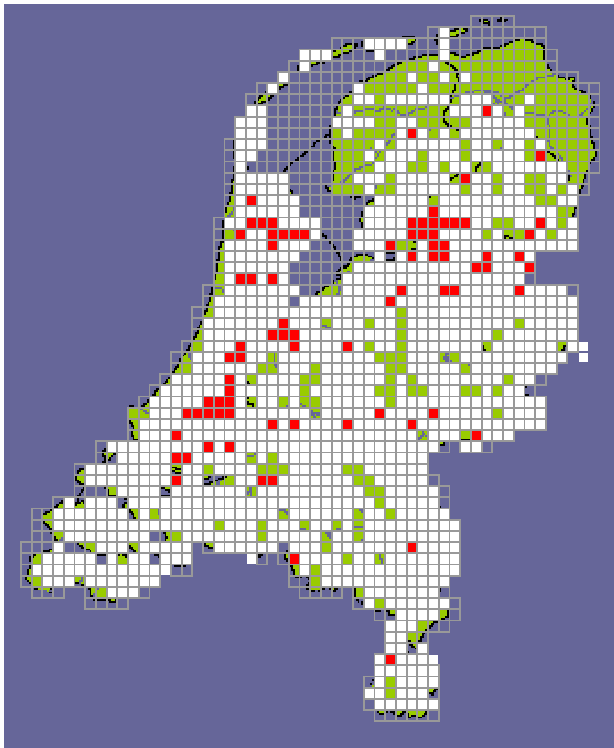

Kleine spinnende watertor (Hydrochara caraboides) in De Putten te Melsen

Tijdens een bemonstering van de drie poelen die door *Natuurpunt* begin jaren '90 in *De Putten* te Melsen werden aangelegd, werd een aantal waterkevers (als bijvangst) in de amfibieënfuiken gevangen. Deze werden verzameld en voor determinatie overgemaakt aan Jo Packet van het Instituut voor Natuurbehoud. Naast *Ilybius subaeneus* (3 ex.), *Colymbetes fuscus* (4 ex.), *Hydaticus seminiger* (4 ex.) en *Ilybius ater* (1 ex.), alle algemene vertegenwoordigers van voedsel- en vegetatierijke oppervlaktewateren, werd ook de aanwezigheid van de vrij zeldzame *Kleine spinnende watertor* vastgesteld.

De *Kleine spinnende watertor* behoort tot het genus *Hydrochara*, een genus van waterkevers dat in België door slechts één soort wordt vertegenwoordigd. Over de actuele verspreiding van deze soort in Vlaanderen is weinig informatie beschikbaar. Uit eigen onderzoek is enkel een aantal recente vindplaatsen uit het Waasland bekend (in *De Buylaers* en *Het Molsbroek*, twee erkende reservaten te Lokeren, beheerd door *vzw Durme*). Opvallend feit: tijdens het veldwerk voor zijn doctoraatsthesis (1975 - 1980) vond ook Robert Bosmans deze waterkever enkel op een handvol plaatsen in het Waasland, hoewel hij in die periode meer dan 5000 oppervlaktewaters in Oost- en West-Vlaanderen bemonsterde (Bosmans R., *in litt.*). Misschien toch een indicatie dat deze soort (toch zeker in Oost- en West-Vlaanderen) ook toen al eerder zeldzaam was?

In Nederland zou *Kleine spinnende watertor* overal voorkomen, zij het met de nadruk op de laaggelegen delen van het land en in veengebieden. De soort is er niet echt zeldzaam, maar zeker niet algemeen en wordt meestal slechts in lage aantallen aangetroffen, meestal in de oeverzone van sloten, kanalen, meren en plassen, moerassen, poelen en vennetjes met een rijke oevervegetatie (Cuppen J. *in litt.*). Het standaardwerk *Waterkevers van Nederland* beschouwt de soort als vrij zeldzaam. Ook een recent verspreidingskaartje (dat echter gebaseerd is op een eerder beperkte set aan data) geeft aan dat deze watertor toch niet meer overal in Nederland voorkomt, daar waar ze er tot voor 1950 vrij algemeen was (Drost M., et al., 1992) (zie figuur 1).

figuur 1: verspreiding in Nederland (wit: gezocht, niet gevonden, rood: gezocht, gevonden, groen: niet gezocht)

figuur 2: *Kleine spinnende watertor*

Gereinigde sloten en drijvende waterplanten

De ecologische vereisten van deze soort zijn nog niet volledig gekend. Uit Brits onderzoek is gebleken dat de soort voordeel heeft bij een periodieke (in tijd en ruimte gespreide) reiniging van sloten. Voor de bouw van het eicoon worden drijvende plantenresten gebruikt. De aanwezigheid van soorten als het zeldzame *Kikkerbeet* en vlotgrassen beïnvloedt het voorkomen van *Kleine spinnende watertorren* dan ook positief. Eitjes worden afgezet in de lente of in de vroege zomer en de larven verschijnen tussen mei en juli, vaak net onder het wateroppervlak. Deze voeden zich hoofdzakelijk met waterslakken. Adulten sluipen uit tijdens de zomer en overwinteren daarna. Of deze overwintering gebeurt in het water of op de oever is niet bekend.

Engelse Kleine spinnende watertorren bepalen het beleid

Een aantal factoren heeft de populatie van deze soort negatief beïnvloed. In de voorbije decennia werden in Europa heel wat vochtige weilanden gescheurd en omgezet tot landbouwgrond, wat vaak resulteerde in een steiler profiel van de slootrand. Doordat het graasbeheer achterwege bleef, gingen veel sloten bovendien ook dichtgroeien. Hierdoor nam vb. de in de 19de eeuw wijd verbreide Britse populatie sterk in omvang af. De soort is er momenteel opgenomen in de lijst van bedreigde diersoorten en geniet volledige wettelijke bescherming door de *Wildlife and Countryside Act* van 1981. Aan ruilverkavelingen, natuurinrichtingsplannen en bouwprojecten kunnen hierdoor beperkingen worden opgelegd omwille van de aanwezigheid van *Kleine spinnende watertorren*, in de gebieden waar de soort nog voorkomt, worden huis aan huis folders gebust om de inwoners attent te maken op aanwezigheid van deze zeldzame waterkever, de resterende populaties worden door enkele biologen continu opgevolgd, jaarlijks worden conferenties rond deze soort georganiseerd... Gelukkig is het bij ons nog niet zo ver maar dat kan gauw veranderen en evoluties in het ene land doen zich vaak later ook in andere landen voor. Hoe het ook zij: het voorkomen van de *Kleine spinnende watertor* in *De Putten* is in elk geval een mooie opsteker voor de beheerders van dit reservaat en onderstreept nogmaals het ecologische belang van de vallei van de Boven-Schelde.

Dominique Verbelen, Torrekensstraat 41, 9820 Munte, tel./fax. 09 3246 086, e-mail: d.verbelen@pandora.be